

În atenția Ministerului Educației și Cercetării Științifice

Domnului ministru Sorin Mihai Cîmpeanu,

și a Institutului de Științe ale Educației,

Domnului director Ciprian Fartușnic,

Domnule ministru,

Domnule director,

Salutăm intenția Ministerului Educației de a introduce în pregătirea elevilor de liceu drepturile de proprietate intelectuală. Însă, credem că programa școlară pentru disciplina opțională ‘Educație pentru drepturile de proprietate intelectuală’ pierde din vedere principiile educației deschise și realitățile sociale și culturale din lumea digitală. În același timp, opționalul este propus într-un vid de pregătire a cadrelor didactice pe acest subiect.

Experiența teoretică și practică a organizațiilor semnatare arată că este important ca elevii să știe aspectele de bază ale proprietății intelectuale. Dar aceste cunoștințe trebuie să fie circumscrise cadrului mai larg de educație media (inclusiv, cea digitală), care să permită elevului să înțeleagă aspecte de gândire critică a informației primite, indiferent de canalul folosit.

Dincolo de aceste aspecte generale, observăm că programa școlară pentru disciplina opțională ‘Educație pentru drepturile de proprietate intelectuală’ are o perspectivă unilaterală față de acest subiect, care se limitează la "*promovarea și respectarea drepturilor de autor*". Documentul ignoră în totalitate conceptul de *acces deschis*, de la resurse deschise la licențe libere, deși acestea fac parte din lumea ce ne înconjoară și sunt o preocupare permanentă a tinerilor, adică exact a grupului țintă ales.

Slaba adaptare a conținutului disciplinei propuse la realitățile contemporane poate fi constatată și prin lectura bibliografiei recomandate, în care cele mai noi trimiteri sunt texte din anul 2006, înainte de explozia utilizării rețelelor sociale. Într-o lume digitală dominată de "Share" și YouTube, cel mai probabil, elevii se vor amuza la noțiunile de "produse pirat" și vor adormi când o să li se explice importanța OMPI, OEB, OAPI, OMC, ORDA și OSIM. În schimb, toți vor termina liceul (ca și acum) fără a ști când și cum se citează corect sau ce informație de pe Internet poți copia și cum.

De aceea, credem că aspectele de proprietate intelectuală predate elevilor trebuie să se axeze pe chestiunile practice, de interes imediat sau de viitor, pe care le fac zilnic - adică să fie învățați că sunt creatori (și creativi) și să-și folosească creativitatea - în special cu noile tehnologii - pentru creație, mixarea și publicarea informației. La sfârșitul cursului, elevii trebuie să fie capabili să înțeleagă și să utilizeze diverse metode de a-și promova propriile creații sau de a folosi creațiile altora, făcând astfel alegeri informate și conștiente în viața lor de utilizatori permanenți ai resurselor digitale.

În contextul în care Comisia Europeană încurajează promovarea conceptelor de educație deschisă¹, credem că, în opționalul despre proprietate intelectuală, accentul ar trebui pus pe înțelegerea conceptelor de bază ale proprietății intelectuale și încurajarea creativității – în relație directă cu lumea digitală de astăzi. Acest lucru înseamnă includerea tuturor modelelor pe care se construiește proprietatea intelectuală în lumea contemporană, lumea Internetului, inclusiv licențele libere și accesul deschis la resurse.

De asemenea, experiența noastră în predarea aspectelor de bază ale proprietății intelectuale în rândul diverselor grupuri țintă - elevi, profesori, bibliotecari sau mediul academic – ne-a arătat că avem de-a face cu o lacună gravă în ceea ce privește cunoștințele pe acest subiect în rândul profesorilor. Așadar, este foarte important ca propunerea de curs opțional să fie completată cu pregătirea adecvată a celor care vor predă cursul.

Sperăm că argumentele noastre v-au convins de necesitatea reconsiderării conținutului programei școlare pentru disciplina opțională ‘Educație pentru drepturile de proprietate intelectuală’. Suntem oricând deschiși la dialog și colaborare pe conținutul programei, astfel încât să fie actualizată și să corespundă nevoilor indicate.

Persoana de contact: Ovidiu Voicu, ovidiu.voicu@fundatia.ro, 0723522340

13 mai 2015

Semnături:

Ovidiu Voicu, directorul departamentului de politici publice, Fundația pentru o societate deschisă

Bogdan Manolea, director Asociația pentru Tehnologie și Internet

Nicoleta Fotiade, expert educație media și fondatoare MEDIAWISE Society

Nicolaie Constantinescu, arhitect informațional, Kosson

Cosmin Herman, Manager, Comunitatea Moodle din Romania

Gabriel Bădescu, director, Centrul pentru Studiul Democrației

Valentin Brutaru, artist

Cristina Stan, Proiect Educativo

Ștefan Căndea, Centrul Român pentru Jurnalism de Investigație

¹ http://europa.eu/rapid/press-release_IP-13-859_ro.htm

Anca Velicu, sociolog, Institutul de Sociologie

Mihai Culescu, Peisagist

Mircea Toma, președinte, ActiveWatch

Vasile Crăciunescu, președinte, geo-spatial.org

Laura Vasilescu, președinte, ROSEdu

Demers susținut de **Coaliția RED România**

Coaliția pentru Resurse Educaționale Deschise (Coaliția RED România) este o alianță informală inițiată de Fundația pentru o societate deschisă, Asociația pentru Tehnologie și Internet și Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, ce își propune să ce sprijine și promoveze conceptele de acces deschis și resurse educaționale deschise în România. Orice persoană sau organizație care aderă la aceste obiective se poate alătura Coaliției. Pentru mai multe informații accesați: <http://datedeschise.fundatia.ro/coalitia-red-romania/>